

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.
Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50. Cuba y Puerto-Rico 2.—Estranger, 2'50.

HASSANYAS DELS TERRORISTAS

N lo número passat donarem compte del atentat del *Café Terminus*. Avuy publicuem un grabat que representa l'explosió de la bomba. L'autor de aquest nou crim se diu Emilio Henry. Son pare, complicat en la insurrecció comunalista emigrà a Espanya, y trobantse al any 72 al vehí poble de Sant Martí de Provensals, allí nasqué 'l seu fill Emilio y allí passá la seva infancia, assistint a una de las escuelas públicas de dita població.

Al any 82 junt ab la seva familia regressá a Fransa, en virtut de l'amnistia concedida als comunistas pel govern de la República. Sembla que Emilio cursá ab profit algunas assignaturas de segona ensenyansa, dedicant-se després a diversos negocis.

En los últims temps portava una vida errant y aventurera. A pesar de la reserva que 's proposava guardar al principi de veure's pres, ha anat fent, segons dihen, revelacions importants. S'ha sapigut, per exemple, que havia vingut de Londres ab l'encàrrech especial de disparar la bomba. Aixó ha confirmat la presunció de que abusant de la hospitalitat inglesa, 'ls terroristas tenen en aquella capital lo seu centro d'acció. Allí 's maquinan y 's preparan aquests atentats horribles y odiosos. Ha acabat de confirmarho aixís, la desgracia ocorreguda a un nou anarquista francés, que trobantse en las inmediacions de Greenwich va caure, reventant una bomba que portava y que 'l deixá horrorosament mutilat. Se creu ab fonament que aquest desventurat era un nou missatger de las venjansas terroristas, destinat a embarcarse cap a Fransa, ab l'intent de prosseguir la comensada serie de horrors.

Pinta 'l caràcter insensat de Henry, una anécdota que relatan los periódichs de París. Pochs moments després de trobarse a la prevenció, un metje li estava curant las contusions y feridas que li havia inferit la multitud al tirárseli a sobre, ab l'intent de despedassarlo. Lo metje li preguntá:

—¿Creyén que 'ls vostres companys també m' odiarán a mí, que m' hi presentat a curarvos?

A lo qual contestá 'l dinamiter:

—A vos igual que als demás, porque també 'ls metjes son burgesos.

Si 'l fet es cert, revela quel'odi 's converteix moltes vegades en una verdadera xifladura.

* *

Novas explosions se registran en la capital de Fransa. Entre ellas se cita la ocorreguda en una modesta casa de dispesas del carrer Saint-Jaques. Un desconegut que havia llogat un quarto ahont passá una nit, desaparequé deixant la porta tancada. Quan anaren a obrirla, caygué una bomba qu' estava penjada de un fil, al impuls de la mateixa porta, inferint feridas de alguna gravetat a las personas que allí 's trobavan, entre ellas a la dispesera qu' está gravement ferida. Aquest atentat cobart ha excitat vivament la indignació pública.

Un comissari de policia rebé una carta firmada per un desconegut, anunciantli que 's volia suicidar en lo quarto de una casa de dispesas que designava. Lo comissari 's presentá a la habitació y després de obrir la porta ab las degudas precaucions, se trobá ab una bomba a terra, que no arribá a esclatar. Se creu que 'l primer atentat y aquest altre son fills de la mateixa persona.

Ab tal motiu, a París se redobla la vigilancia y s' efectuan numerosos registres y presons. Entre 'ls anarquistas de importancia que han caygut en poder de l' autoritat, s' hi conta un tal Paul Bernhard, que havia residit algun temps a Barcelona y qu' estigué pres a consecuencia del petardo de la Plassa Real. Se creu además que té alguna complicitat ab los atentats de la Gran-via y del Liceo.

NOU ATENTAT ANARQUISTA

Explosió de una bomba en lo *Café Terminus* de París.

Un altre pres es Sebastia Faure, escriptor exaltadíssim, autor de un gran número de folletos terroristas. Aquest fulano es de procedencia clerical: havia sigut novici en un convent de jesuitas, arribant a punt de professar, quan, després de penjar los hàbits a la figuera, se dedicá a la propaganda exagerada del anarquisme. ¡Qui sab si un dia ó altre tornarà a la lloguera mística de ahont ha surtit! De mes verdas se 'n maduran.

La opinió pública, a Fransa sobre tot, vá reaccionantse. Al horror dels primers dias, ha succehit la indignació. Lo poble, sense distinció de classes está seré y convenut de que una càfila de criminals no hande ser may pron poderosos per acabar ab la societat, per aquests medis. Com a prova de aqueixa serenitat d' esperit, deu citarse 'l fet de que 'l *Café Terminus* may s' ha vist tan concorregut y animat, com desde que va ocorre l' ex-

plosió. Y com una prova dels sentiments honrats de las classes obreras, que no poden consentir que cap malvat s' ampari de la seva causa pera cometre tan horrendos crims, mereix consignarse qu' en moltes minas de Fransa 'ls mateixos treballadors han demanat l'expulsió dels seus companys, coneguts per las sevas ideas terroristas.

Si aquest moviment de general repulsió vá cundint, es fácil que cessin los atentats. L' asfíxia moral pot produhir efectes mes segurs que 'l mateix empleo dels medis coercitius, que 's ven obligada a adoptar la justícia humana.

* *

Per lo que respecta a Barcelona, a última hora 's pretén que Morull tenia cómplices: que l' atentat contra 'l governa-

dor s' acordà en alguna reunió celebrada en certs establiments públics immediats al carrer de Trenta-claus; y que 'l dia del atentat, no era un sol, sino varios, los companys de 'n Morull que 's trobavan en las imdiacions de Plá de Palacio, ab l' intent de guardarli las espatillas.

Ab motiu de aquestas presuncions mes ó menos fundadas, que la justicia 's cuidarà d' aclarir, s' han efectuat algunas presons. Entre 'ls presos s' hi conta un tal Felip, que havia sigut criat dels P. P. Jesuitas.

Volém creure que aixó serà casual; pero de totes maneres, vagin sumant casualitats.

Es molt casual també que cap dels complicats en los últims successos de Barcelona resulti procedir dels partits liberals.

A ROMA PER TOT

A fa algun temps que 'ls catòlics tractan de influir directament sobre la classe obrera. Los monàrquics de la restauració borbònica van fer tot lo possible per divorciarla dels partits republicans passant bonament perquè tots los utopistas la marejessin ab las sevas ideas descabelladas y sembrant entre ella l' escepticisme polítich y la desconfiansa ab los partits polítichs avansats, fins que las bombas anarquistas han vingut á demostrar que aquests horrors eran lo fruyt natural del seu maquiavelisme.

En aquest estat, surten los catòlics, los propulsors de totes las reacciones, los enemichs enconats y sistematichs de las llibertats modernas, y prevalguts del aturdimient que han produhit tan lamentables successos, intentan convertir á la honrada classe obrera en una forsa reaccionaria.

Están en lo seu dret; pero hi estém també nosaltres al desenmarcarlos, per més que sempre hem cregut que no ha de serlos tan fácil com tal vegada 's figuran, l' intent que portan entre mans, de convertir als fills del treball en un ramat de bens, resignats y mistichs, y obedients sempre á la veu interessada dels seus improvisats pastors.

A tal fi obeheix la projectada pelegrinació obrera á Roma, que ab gran afany s' está organisant avuy en totes las diócessis d' Espanya.

No fa molts dias se reunían á ca 'l bisbe de Barcelona un gran número de capellans de categoria y de ricatxos aliats de las sotanas, al objecte, segons deyan, de interessarse per la classe obrera. Qualsevol s' hauria figurat que de aquella reunió havia de sortir alguna solució salvadora pera millorar la sort del treballador; pero, per lo vist, allí se va partir del principi de que la majoria dels obrers catalans poden disposar avuy de la suma de treze ó catorze duros per dedicarlos á emprendre un viatge de recreo á Roma, y estarse ademés nou ó deu dias sense treballar.

Los barcos de la Trasatlántica s' encarregarán de transportar als pelegrins obrers que disposin de aquesta suma y vulgan ser de la partida; y l' incansable marqués de Comillas, que tan poca manya s' ha donat fins ara per repartir dividendos als accionistas de aquella poderosa companyia, ha fet ja no se quants viatjes á Roma, y treballa com un desesperat, perquè 'ls expedicionaris, per molts que signin, no hajan de dormir al carrer, un cop se trobin en aquella gran ciutat.

Tot está disposat y á punt de solfa: los barcos, lo menjar y l' allotjament. Pels pelegrins que vinguin del interior d' Espanya, algunas empresas de ferrocarrils han establert considerables rebaixas, sent de notar que lo que fan avuy en obsequi de un fi espiritual, no acostuman á ferho, quan lo treballador, en busca de feyna, 's veu obligat á emprendre algun viatge. Tot está preparat: ja no faltan sino obrers que disposin de las setanta pessetas y pico de la tarifa y s' avinguin á reventarlas.

En la reunió de ca 'l bisbe, entre tantas sotanas y tantas personas de posició, no hi havia 'l representant de una sola associació obrera, ni tan sisquera de aquelles de caràcter devot, que formant una excepció de la classe, aceptan lo patronat de aquells senyors.

Y per qué havian de serhi? A las juntas de rabadans, no hi assisteixen los moltons. Aquests deuen limitarse á seguir y bon goig y gracias.

Lo concepte que tenen format del obrer está retratat per aquest sol fet. Convocarlos, consultarlos, escoltarlos equivaldria á regoneixe'ls los drets humans, y aixó 's queda per las escolas liberals que proclaman la igualtat. Ells, en cambi, constituheixen una rassa apart, una casta superior, y l' obrer no es por ells altra cosa que materia explotable, reservantli la gloria del cel si fan bondat y creuhen y 's deixen guiar bonament.

Avuy volen portarlo á Roma y 's valen del nom del obrer per organisar una expedició económica, que de

tot tindrà menos de obrera, á no ser que per donarli aquest caràcter se valguin principalment dels obrers de las parroquias.

Perque pensar que 'ls treballadors, que ab prou feynas poden atendre á las sévas necessitats mes perentorias, disposan de una suma com la que reclaman; pensar que 'ls que tenen aquesta suma van á gastarla, per fer lluhir davant del Papa als organitzadors de la pelegrinació, 'm sembla á mi qu' es pensar ab la lluna y las estrellas.

Un dels medis mes práctichs que 's proposan emprar es la rifa. Reunir, per exemple grupos de obrers en número de setanta, que donguin cada un una peseta, y fer á la sort qui li tocará la ganga del viatge y la representació dels 69 rifats. No es extrany que 'ls que tenen la costum de rifar sants á las portas de las iglesias, no vacilin en rifar obrers en l' interior dels tallers y fábricas.

Después de tot, la pelegrinació en conjunt, pot convertirse fácilment en una gran rifada.

L' espectacle suntuós y espléndit del Vaticá, la presencia del representant de la Iglesia catòlica, vesit de seda y arminis, cobert de galas, rodejat de pompas; aquella negació flagrante y evident de la pobresa y la humiltat evangélica, no sé pas quin efecte poden fer en los fills del treball, subjectes á tantas privacions, exposats de continuo á la escassés y á la miseria.

Si algun obrer veritable s' hi deixa caure podrá explicarho als séus companys quan torni.

Y tal vegada 's confirmará una vegada més lo conegut adagi italiá:

—Roma veduta, fede perduta.

P. K.

ARVAJAL ha publicat una carta notable baix tots conceptes. Declara en ella que suspén los seus treballs, encaminats á l' organització del partit republicá conservador, en vista de que altrás entitats persegueixen lo mateix objecte, prescindint del seu concurs. Carvajal diu clarament que no vol introduhir en la palestra

un nou partit establint competencies de conservaduria. «La nostra política, afegeix, es de pau y concórdia, no de guerra y dissencions.»

Mirínse en aquest mirall de desinterés y nobleza, certs ajudas de cámara de D. Emilio, que per haverse apoderat de la tiara pontificia del difunt, se creuhen autorisats per llensar als quatre vents, ridiculas excomuniions.

Lo Sr. Carvajal, después de sembrar una bona llavor, que algún dia fructificará, ha demostrat ab la seva carta lo que ja creyam, aixó es, que no hi ha avuy, dintre dels elements conservadors de la República, persona més idónea, més seria y més digna qu' ell, per dirigirlos y encaminarlos en bé de la causa republicana, sense mesclas impuras, ni concomitancias sospitosas.

Los obrers gallegos sembla que han acordat celebrar un meeting de protesta contra 'ls que tractan de cubrir ab lo titol de obrera la pelegrinació á Roma.

Vels'hi aquí un bonich exemple digne de ser imitat per tots los treballadors d' Espanya, que no están en lo cas de que 'ls fassin veure 'l pelegrí.

Saludém al general Arolas com una esperansa de la regeneració d' Espanya.

Valent y decidit, deu la seva posició militar als seus mérits de guerra; republicá de cor, tal vegada algún dia 's decideixi á contrarrestar l' efecte de certas corassonadas.

De regrés de Melilla, ahont exercia 'l càrrech de governador, al arribar á Málaga va ser ben rebut per caracterisats republicans que l' invitaren á un banquet.

Lo govern, al saberho, va alarmarse, puig ja sab que moltas vegadas los grans actes se comensan menjant, y en proba de que no las té totes lo ministre de la guerra ha manat que marxés á Valencia y residís allí fins á nova ordre.

Aquest sistema de desterrar á un general, solia emplearse anys enrera ab lo general Prim pels governs borbònichs.

Veurém si 'l general Arolas accepta ab totes las sevas conseqüencias lo noble paper de general Prim de la República espanyola.

Los banquetes militars que se celebran aquestes dias posan de relleu lo dualisme qu' está minant l' organització del exércit. Las armas generals son partidarias de las escalas obertes; y las especials de las escalas tancadas.

Y 'l ministre de la Guerra 's mostra impotent per evitar que vaji prenent peu aquest disgust.

Avuy, entre 'ls militars, ja ningú crida:—Qué bailen!... Pero la veritat es que ja fa temps qu' están ballant.

No tenim un quarto y 'l déficit vá en augment, ab tot y haverse donat als contribuyents l' última apretada.

Donchs en aquesta situació tan apurada, 'l concell de ministres acorda senyalar 4,000 duros anuals de sou al bisbe de Sión, al mateix bisbe que no fa molt dias varen senyalarli no se quina cantitat per gastos de carruatje.

Lo més bonich es que 'l tal bisbe exerceix exclusivament las sévas funcions dintre del palau real, sent aixís que 'l sou se li concedeix á càrrech del presupost del Estat.

Vels'hi aquí un bisbe totalment diferent de aquells que 's destinan á engreixar lo caldo de l' olla; lo bisbe de Sión contribueix á emmagrirla.

Es molt digna l' actitut dels diputats navarros, sostenint los seus drets y prerrogativas. En Gamazo, ab lo seu afany d' esquilmar á tothom voldria trepitjar una ley que manté a aquella provincia en condicions escepcionals. Y no 's diga que 'ls navarros pagan menos que 'l resto dels espanyols, porque ells diuhen y ab rahó:—Nosaltres no tenim cap culpa del desgabell administratiu, fill dels governs de Madrid. Vinguin sino al nostre país á estudiar com s' administra, y no necessitarán imposar los sacrificis insoportables que postran á la nació.

Units, com un sol home, y resoltos á mantenir l' imperi de una ley filla del pacte, més que l' enveja ruhi de las demés provincias; excitarán una emulació y un gran desitj de imitarlos.

Si totes las classes amenassadas per la grapa inaplacable de la centralisació que las exprém, sapiguessin donar probas del valor civich dels navarros, altra molt distinta que l' actual, seria la sort de la desgraciada Espanya.

¡Gran cosa sería que del gran exemple qu' están donant, del entusiasme frenétich que desplegan en honor del seus dignes representants y de l' unió perfecta que mantenen davant del enemich comú, ne sortís un moviment general de protesta contra la péssima administració pública espanyola!

De lo únich que han de guardarse 'ls navarros es de que 'ls carlins se aprofitin de aquest noble moviment de protesta. Descartat aquest perill, y ells sabrán ferho porque son homes práctichs y enters, tindrán l' apoyo y las simpatias de tots los espanyols, que si de alguna cosa son victimas, es sols de no saberse entendre, com s' han entés los navarros.

Lo círcul de Unió republicana del Districte de la Universitat, ha dirigit un mensatge á D. Francisco Pi y Margall y á D. Joseph Carvajal, interessantlos en que realisin la unió republicana. Cada dia 's generalisa mes aquesta aspiració entre 'ls nostres correligionaris de totes las fraccions.

CARTAS DE FORA.—Montbrío.—Quan Mossen Rull no era mes que regent era un home bastant amable, que no tenia exigencias y solia portarse bé ab tothom; pero desde que l' han fet Rector definitiu, ningú pot aguantarlo: ha posat mal génit, li han crescut las unglas y á cada dos per tres mou un escándol, com succehi l' altre dia que increpá á las donas porque no prenen la butlla y en cambi tot s' ho gastan per anar bonicas. Si hi hagués algun medi de descendirlo, tal vegada tornaria á amansirse com avants de que l' ascendissen.

Calonge.—L' ensotanat de aquí 'ns ha dispensat l' obsequi de parlar contra La Campana, amensant ab las penas eternas del infern no sols als que la llegeixen, sino als que posehinte un número, quan van á confessarse, no li portan. Tot aixó ab acompañament de formidables manotadas sobre 'l cubell, que si 's descuyda l' esquerdá. Cas de que tracti de continuar aqueixa propaganda, serveixis avisar y li regalarem uns guants d' esgrima, porque sería molt sensible que á copia de donar cops de puny arribés á desllorigarse algun osset de las grapas.

Cambrils.—L' arcalde pedáneo del Port vá fer parar un ball, ab la circumstancia de que qui dirigia als músichs era l' arcalde del Ajuntament, y per lo tant lo superior del arcalde pedáneo. Ara si que podém dir, que músich ab vara no fá bon só.

Torredembarra.—A pesar dels esforços que fá 'l baró de la Tupinada, per aumentar lo seu bando de llanuts; á pesar de negar la feyna á qui no li dona 'l vot, lo qual no li evita 'l sortir derrotat sempre; á pesar de la guerra que fá al cassino dels republicans, compost de mes de 300 socis, ha de rosegat l' ós, y quan venen festas com las de Carnaval, se 'n ha de anar á Barcelona per no veure la derrota del seu cassino. Y aixó que aquest any l' arcalde, blasonant ell mateix de que manava arbitrariament, tractá de impedir que sortís al carrer la comparsa republicana. Pero ab tots aquests extrems no farà mes que aumentar la unió y la decisió de tots los adversaris del desdixat baró de la Tupinada.

Ulot.—La senmana anterior no vá arribar lo número de

La Campana a mans dels lectors olotins. Nosaltres varem enviar-la; pero a las mans dels numerosos lectors que allí tenim no vá arribarhi. ¿Qué havia succehit? No, res: una treta de Mossen Baixina. Mossen Baixina 's vá creure posar una pica a Flandes, cridant al expendedor, y dihentli que si continuava repartint números de La Campana lo expulsaria de la confiteria, dich de la Confraria de Sant Francesh, lográ convencil. Y aixó que 'l tal expendedor est'va inscrit en lo cens de una fracció republicana. ¿No li valdria mes que 's fes soci del Centro tradicionalista ó del Centro de Católicos?—Com á bons liberals— diuhen molts de nostres lectors al trasmetre'ns la noticia— y com á demócratas protestém dels traballs de galápat, qu' en unió dels seus satélits está fent Mossen Baixina, en contra de la independéncia ab que volem obrar los honrats ciutadans de aquesta vila, y al mateix temps sábiga y entenga 'l tal ensotat, que no deixarà de venir La Campana de Gracia per mes que diga y fassa. Cuidis de lo que s' ha de cuydar y no 's fiqui allá ahont no 'l demanin.—La independéncia es mare del progrés.

LA VEU DE LAS REGIONS

La de Navarra

¿Es dir que 'l govern retrassa las nostras proposicions y 'ns vol apretá 'l cordons? Navarra per xó no hi passa. Nosaltres dem los dinés que un dia vam conveni, y no surtirém d' aquí ni darém un xavo més. Navarra es prou bona mossa per saberse defensá y per res comportará que li toquin a la bossa. Don Germán que fassi 'l maco, sostenint sas pretensions... ¡Ja veurá quinas racciones li darém de Guernikako!

La de Cuba

El fisco á pagos ens mata, los quebrats forman ja coró, no 's vé en lloch ni sombra d' oro y ab prou feyna corre plata. Suprimidos los ingresos y subidos tots els gastos, el qui ho pot fé, coque 'ls trastos y se larga ab uns quants pesos. El pobre trabaca poco, no hay nadie que no se exclame y solo comemos ñame, guayaba, casabe y coco. Lo cual que, si no 's escampa ese nublado infelís de fico que este país se lo va á llevar la trampa.

La d' Andalusia

¡Miréunos!... Aixó ja no es la terra de la alegría, hont lo sol sempre lluhia per mes boyras que hi hagués. S' ha acabat la mansanilla, s' han romput las castanyolas, ja no s' arman xirinolas ni á Málaga ni á Sevilla. Ara 'ls uns demaném pa, 'ls altres demaném vi, aquests viuhén del vehi, aquells se 'n van á captá... Fins n' hi ha que, ab la fam en guerra organisan un cantó, s' ajuntan ab lo rectó y... 's reparteixen la terra.

La de Galicia

¡Ningú ja ab nosaltres pensa! ¡som una rassa aborrida! no tenim cap més sortida que las Juntas de Defensa. Lo govern de la nació sols se cuyda d' esquilmar nos y mirar si pot pujarnos un xich la contribució. Protestém com sapiguém contra tamanya injusticia, demostrant que aquí á Galicia si 'ns punxan també 'ns queixém. Y ¡que soni la muneira com un crit digne y viril, de Ribadeo á Carril, de Vigo fins á Ortigueira!...

La de Catalunya

¿Qué fan aquests governants? ¿que aném ó no aném enlayre? ¿Que 'ns hi tenim d' estar gayre badant y parats de mans? Aixó aixís no pot seguir, porque tal com ara aném casi bé ja no sabém si hem de viure ó de morir. Necessitém treballá, no volém de cap manera que la producció extranjera vingui aquí á pèndrens lo pa, ¡que s' ho pensi bé 'l govern! ¡que s' ho grabi en la memoria!... Ab treball, aixó es la gloria; sense, 's tornarà un infern.

LA MALALTIA REYNANT

INFLUENZA

DENGUE

GRIPPE

TRANCAZO

Aquesta es la situació y aquests tons van agafant las queixas qu' están llensant las regions de la nació. ¿No es vritat, lector, pacient, que com més bé ho examinas, més, com jo, á creure t' inclinas que aviat riurém de valent?

C. GUMÁ.

LA INDEMNISACIO

os carrers de Marrakeix... (lo natural seria dir de Marruecos; pero aixó de parlar árabe sempre dona certa importancia) los carrers de Marrakeix están foscós, silenciosos, solitaris... y plens de fanch. Semblan los de la ciutat dels condes.

Qualsevol que se 'ls mirés y s' hi fixés una estona, creuria sé á Barcelona á la volta de 'n Cirés...

com diu en Pitarra, pam més, pam ménos, en una de las sévas gatadas.

En Martínez Campos, després de deixar lo casco sobre la taula de nit, s' assenta en una cadira y 's posa á parlar sol. Escoltemlo, que, com diuhen los mallorquins, «es sebre no ocupa puesto.»

—Pues señor—murmura 'l general, clavant un puro de cinch céntims á la boquilla:—aixó si qu' es ben diferent de Sagunto. Alló va anar lo mateix que ab rodas. ¡Viva Fulano! ¡Abajo Sultano!... y ja vam estar llestos desseguida. L' entorxat de capitá general, la mar d' obsequis y distincions, y ¡a viure!...

(Aquí 'l general fuma: escupim... y continuém escoltantlo.) —L' assumpto de da embaixada marxa completament al revés. Fa no sé quantas semanas que sóch aquí, y encare no hi adelantat un pas. Que si 'm donarán tant, que si 'm donarán quant, que si 'm hauria d' aconsolar ab aixó, que si ab alló ja bastaria... Com hi ha món; si no fos que ara com ara represento á tota la méva nació, ja hauria clavat lo casco y las boquillas per la cara d' aquests moros... (Un' altra pipada)

—¡Quina manera de regatejar!... Sembla que 's trobin á la plassa de Catalunya, en las firas de San Tomás, concertant un gall d' indi... N' hi donaré non pessetas... vaja, deu... 'l ultim onze... ¡miri que me 'n vaig! ¡Que se 'n vajin en nom de Deu!... Vull quatre milions de duros, y ni que vinguin Mahoma y tots los santons del imperi rebaixaré un céntim... ¡Si que la fariam bona!... ¡Donar una campanya com la de Melilla per deu milions de pessetas, com ells proposan!... ¡Si á nosaltres ja 'ns costa més!... ¡Vaya un negoci fariam!... Ja podriam plegar l' establiment y enviá 'ls soldats á vendre romanosos... ¡Ah! No, no; lo qu' es jo, si demá no 'm diuhen definitivament quin es lo... —¡Pam! ¡pam! ¡pam!

(Aixó es lo soroll que fa 'l trucaor de la porta.) Lo general s' alsa y pregunta ab veu de mando:

—¿Qui hi há? —Obra; soch un moro—diu una veu, desde 'l carrer. ¡Crich, crech!... Don Arseni dona una volta á la clau y obra. Efectivament, lo qui ha trucat es un moro. Porta sabatillas, va ab las butxacas plenas de dátils, dú una mitja lluna de llaua sobre 'l turbant... vaja, es un moro auténtich.

—¿Qué vols?—pregunta 'l de Sagunto, estranyant la visita, sobre tot tractantse d' un' hora tan avançada.

—Vinch per parlarte d' aixó de la indemnissació respon l' infel, dirigint á tots los recons miradas escrutadoras.—¿No hi ha pas ningú per aquí?

—No, moro; estich sol ab lo Uoron; pots parlar ab tota llibertat.

L' árabe torna á examinar l' estancia y, ja completament tranquil, comensa:

—¿Quánt li demanas tú al emperador? —Vint milions de pessetas, una miseria: 's pot dir que us ho regalo.

—No, cristiá, no es una miseria aixó. L' imperi es pobre, las circunstancias son dolentas, todas las fábricas están paradas, no 's ven un xavo ni per remey. Vint milions de pessetas, avuy com avuy, representan...

—Quatre milions de duros. —Y aixó es, realment, una suma enorme. No obstant, Aláh es gran y si logressim enténdrens...

—Digas, parla: aixó es lo que jo voldria. Enténdrem ab algú... porque fins ara no hi fet més que barallarme ab tothom...

—Formalment ¿ab quánt t' acontentarias tú? —Ja t' ho he dit: ab vint milions de pessetas.

—¡Vaja!... ¡No siguis testarut!... Prou ho sabs que no te les darán...

Lo general péga unas quantas pipadas seguidas, y tot de cop exclama:

—Ja veurás: donéme quinze milions, y no 'n parlem més. —¡Aláh es gran!—torna á di 'l moro, somrihent ab satisfacció:—aixó ja es més enrahonat.

—¿Es dir que... —Estich autorisat per acceptar aquest tracte desde ara; pero aném clars: ¿qué vols cobrar desseguida tú?

—¡Ah!... ¡Aixó sí!

—Donchs t' adverteixo que no ho lograrás. Lo pago s' allargará dias y dias, mesos y mesos, á menos que...

—¿Qué? Acaba.

—Que tú...

—¡Bé! ¿qué? Digas.

—Que tú 'm donguis á mí una bona prima, pèl treball de ferte cobrar aviat. Soch un delegat dels dignataris del palau, y vinch en nom d' ells á proposarte aquest arreglo. Si l' acceptas, cobrarás: si no, salut y figas de moro...

Permétem en Pitarra que altra cop li ematlevis y modifiqui alguns dels seus versos.

¿Vritat que al arribá aquí, si un s' hi fixés una estona, creuria sé á Barcelona en un lloch... que no vull di?

FANTASICH.

L'ACTITUT DELS NAVARROS

¡Així responen los pobles
quan algú sos drets ataca...

Y sobre tot, quan los buscan
los quartos de la butxaca.

A quinze dias á lo menos que 'l govern está en crisis: los ministros no s' entenen, se barallan los uns ab los altres, y todas las maulas de 'n Sagasta resultan completament inútils per apuntalar un edifici que 's desmorona.

No s' havia vist may una situació tan desgabellada. ¡Y aquests set homes, que no saben governarse á sí mateixos, pretenen governar á una nació de 18 milions de habitants!
¡Quin escándol!

La qüestió de Navarra; la qüestió del impost sobre 'ls vins; la qüestió vergonyosa del Marroch; la qüestió del déficit cada dia més gran; y la qüestió de las incompatibilitats ministerials, qu' es la qüestió de las qüestions, ab tot aixó y alguna cosa més ha de bregar actualment la situació sagastina.

Li passa lo que á aquells malalts graves que tenen pulmonia, tífus, verola, y una serie més de malalties cada una d' ellas mortal, y que no obstant, de moment, s' aguantan com si 'l una privés lo desenvollop de l' altra. Pero al últim vé la mort.

Aquí lo més sensible es que no teninhi 'l pais cap culpa, siga aquest qui haja de pagar las medicinas.

Los organizadors de la pelegrinació obrera á Roma, han resolt que 'ls expedicionaris, al recorre aquella ciutat, se divideixin en agrupacions de cent individus, capitanejadas per personas coneixedoras del país.

Fins á aquest punt coneixen la táctica militar. Qualsevol cabecilla dirá que ab cent plassas se forma una companyia.

Los prohoms que 's van reunir á cal bisbe per organitzar la pelegrinació, al parlar de Lleó XIII van consignar que tal volta la posteritat li otorgará 'l títul de Papa dels obrers.

¡Y tal papa!...

L' última invenció de 'n Mañé y Flaquer es l' afirmació que fa 'l passat diumenje de que la República francesa ha estat entregada sempre á la direcció de la masoneria.

En cambi, podém dir nosaltres que la monarquia espanyola ha sigut dirigida sempre pel clericalisme y per la secta jesuítica.

Y ara 'l Sr. Mañé que compari: á Fransa una gran prosperitat; á Espanya una miseria insufrible.

Sembla que un dels despatzos enviats desde Marrakeix al govern, deya aixís:

«Se m' acaba tot: la paciència y l' ayguardent ¿qué faig? ¿Creuhen que haig de adoptar al últim una resolució heróica? Contestin desseguida, y junt ab lo despaig, no s' olvidin d' enviarme uns quants papers de bicarbonat de sosa. Aquí no hi ha apotecaris, ni botillerias.—Job.»

Lo nom del pacientíssim patriarca sembla que 's lo nom de guerra que ha adoptat últimament l' embaiador d' Espanya, per entendres ab en Moret.

La qüestió de Navarra 's complica.
Navarra per una part.
La-barra per l' altra.
¿Qui guanyará?

L' héroe de Sagunto continua á Marrakeix bregant ab el Garnit.

Passan los dias, passen las senmanas, passarán los mesos, y durará 'l toreig en que 'l Garnit se mostra digne rival de 'n Lagartijo.

L' héroe está acampat en un jardí plé de taronjers. Allí haurá d' esperar que aquests floreixin y que 'ls fruyts madurin, perque bé podría ser que la indemnació que pretén, li paguessin, no ab diners, sino ab taronjas de la cullita del any vinent.

Lo gobernador de Valencia y 'l diputat per aquella provincia Sr. Chapa, han estat á punt de anar al camp del honor, á dirimir una qüestió acalorada que van tenir.

Encare que 'l lance no ha tingut efecte, s' ha demostrat que ni las *xapas* sagastinas serveixen per reixassar certs atachs, ni 'ls *ribots* fusionistas son bons per pulir certas asperesas.

L' escena á Marrakeix:

—Amich Garnit: tú y jo no 'ns entendrém may; per lo tant, voldria veure al Sultán.

—Aixó si que no pot ser. Lo Sultán está malalt.

—¿Qué té, si pot saberse?

—Té morenas.

Aquesta resposta tanca de cop. Perque si 'l Sultán té morenas, no hi ha medi decorós de anarli á besar lo... etc.

LOPEZ, editor.—Rambla del Mitj, 20.

A. Lopez Robert, impresor.—Asalto, 63.—BARCELONA

